

بروفه

آموزش زبان
شماره ۱۴ - شماره ۶
اسفند ۸۹

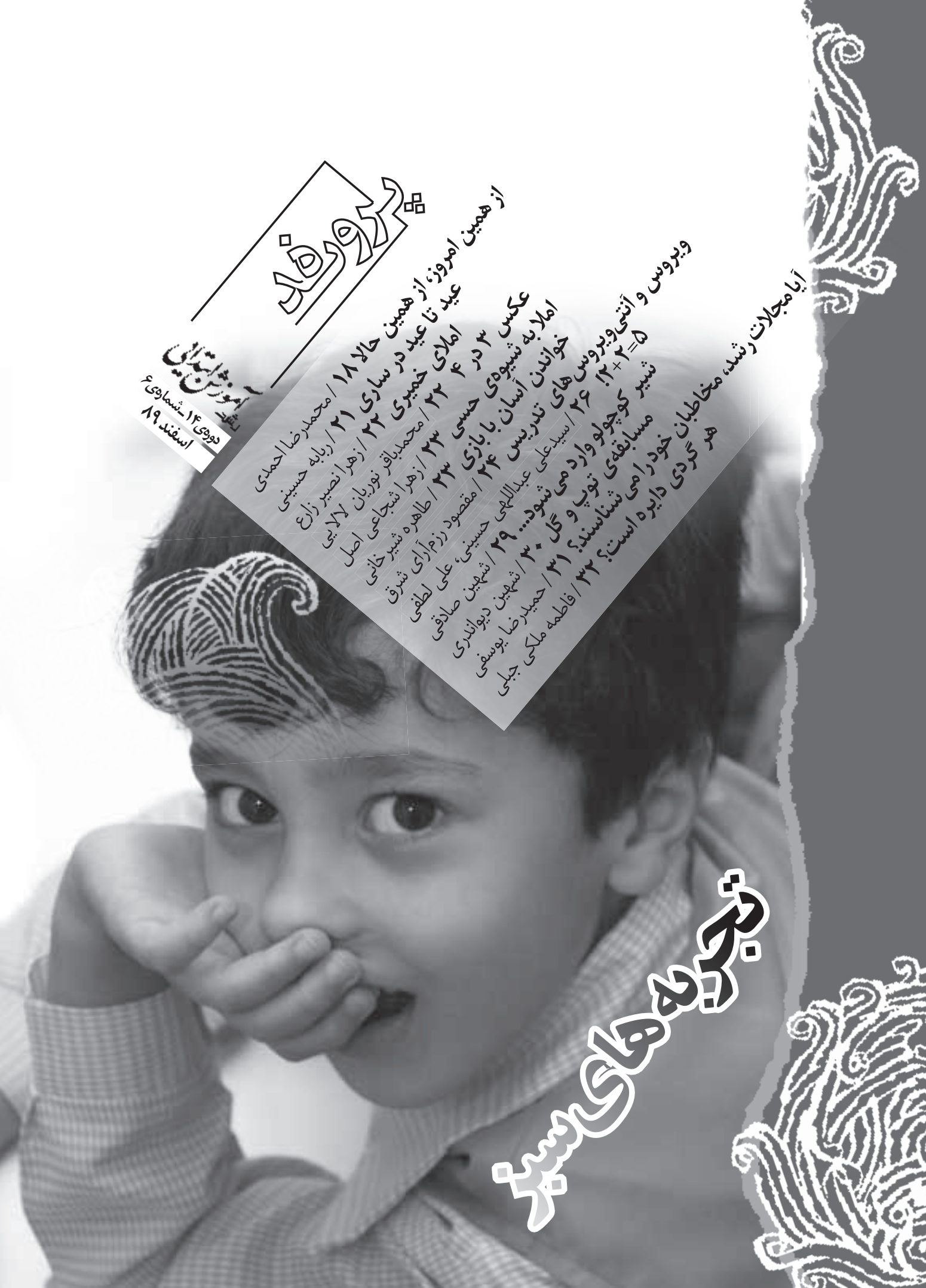
از همین امروز، از همین حالا ۱۸ / محمدرضا احمدی
عید تا عید در ساری ۲۱ / ریابه حسینی
املا ۴ / زهدانصیر زارع
۲۲ / زهدانصیر زارع
۲۳ / زهدانصیر زارع
۲۴ / زهدانصیر زارع
حسی ۲۵ / زهدانصیر زارع
مقصود رزم آرای شرق
شهبین حسینی، علی لطفی
شهبین دیوانداری
حمیدرضا یوسفی
فاطمه ملکی جلیلی

عکس ۳ در ۳ / سیدعلی عبداللهمی
املا به شیوه‌ی آسان با بازی ۲۴ / شهبین حسینی
خواندن های تدریس ۲۵ / شهبین حسینی
۲۶ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۲۷ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۲۸ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۲۹ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۳۰ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۳۱ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۳۲ / سیدعلی عبداللهمی

ویدئوس و آنتی ویدئوس های
شیر ۳۳ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۳۴ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۳۵ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۳۶ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۳۷ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۳۸ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۳۹ / سیدعلی عبداللهمی
شیر ۴۰ / سیدعلی عبداللهمی

آیا مجلات رشد، مخاطبان خود را می شناسند؟

تجرباتی که هر کسی باید داشته باشد

از همین امروز از همین حالا

محمد رضا احمدی

کارشناس تکنولوژی و گروه‌های آموزشی ابتدایی مازندران

پرورش دانش‌آموزان خلاق با پرسش‌های خلاق

سال‌هاست درباره‌ی «خلاقیت و تفکر خلاق» مطالب بسیاری می‌خوانیم و یا می‌شنویم، اما این که معلمان ما چه قدر به این مقوله می‌پردازند و در این زمینه مؤثرند، به توجه و تفکر نیاز دارد.

خلاقیت، خود در درون دانش‌آموزان است و به اشکال متنوع بروز خواهد کرد. زنده نگه‌داشتن کنجکاوی، پرسش‌گری، خیال‌پردازی، تجربه‌اندوزی و انعطاف‌پذیری و... نکاتی است که هر معلم خلاق باید در اجرای برنامه‌های آموزشی و تربیتی خویش به آن‌ها توجه کند. هنوز هم در کلاس‌های درس، معلمان توان‌مندی داریم که به حاصل تلاش‌های دانش‌آموزان خود بها می‌دهند، موانع بروز خلاقیت را برمی‌دارند و اندیشه‌های تازه‌ی دانش‌آموزان خود را ساده نمی‌گیرند. آن‌ها می‌کوشند فضایی مناسب برای کوشش‌های خلاقانه‌ی دانش‌آموزان خویش ایجاد کنند. در واقع جست‌وجوگری و تازگی را به کلاس‌های خود هدیه می‌دهند. آن‌ها می‌دانند که یکی از راه‌های بروز خلاقیت، تهیه و تدوین فعالیت‌های خلاقانه از سوی معلم است، چرا که تخیل نقش مهمی را در توانایی و گسترش تفکر خلاق ایجاد می‌کند. و به عبارت دیگر: تخیل، زیربنایی، خلاقیت است.

اگر معلمی بخواهد این‌گونه فعالیت‌ها را طرح‌ریزی کند، ابتدا باید محتوای درسی خود را به خوبی بشناسد، ویژگی‌های دروس را در نظر بگیرد و با ساده‌سازی برخی از مطالب درسی، شرایط را برای بروز و رشد سطوح بالای تفکر و مهارت‌های ذهنی مهیا سازد. نمونه فعالیت‌هایی که در ادامه ارائه خواهد شد، در راستای همین اهداف است که برای دروس گوناگون دوره‌ی ابتدایی، به عنوان پیش‌نهاد و راهنما ارائه می‌شود. امیدواریم آموزگاران محترم در نظر داشته باشند که چنین فعالیت‌ها، پرسش‌ها و تمرین‌هایی، قابلیت ارزش‌یابی مستقیم را ندارند و نباید به آن‌ها با شیوه‌ی سنتی ارزش‌یابی نگریست.

درس کتاب‌خانه‌ی کوچک ما

برای متن ناتمام زیر، دو جمله‌ی متفاوت بنویس.
روزی که در خانه‌ام کتاب‌خانه‌ی کوچکی داشته باشم، احساس
می‌کنم.....
۱.....
۲.....

فارسی دوم دبستان

درس خدای مهربان

اگر نویسندگان کتاب فارسی از تو می‌خواستند یک
جمله‌ی زیبا به متن درس «خدای مهربان» اضافه
کنی، چه می‌نوشتی؟

درس پرواز موج

اگر خورشید بودی، دوست داشتی به کجا هرگز نتابی؟
.....
دلیل خودت را برایم بنویس.
.....
.....

ریاضی دوم دبستان

اگر عدد‌های ۰ و ۲ با یک‌دیگر گفت‌وگو کنند، فکر می‌کنی به هم چه خواهند
گفت؟

درس کوهنوردی
به نظر تو، چرا در کوهنوردی، به جای ساکدستی از کوله‌پشتی استفاده می‌کنند؟

درس اگر جنگل نباشد
در یک خیابان دو درخت، دربارهی رفتار خوب بچه‌ها صحبت می‌کردند. به نظر تو بچه‌ها چه رفتاری با درختان داشته‌اند؟

علوم سوم دبستان

درس نیازهای جانوران
به نظر تو، اگر زمانی خرگوشی تصمیم بگیرد برای زندگی کردن، از جنگل به بیرون برود، تصمیم درستی گرفته است؟ دلایل خودت را بنویس.

- ۱
- ۲

درس جان داران مهره‌دار

در جدول زیر جان داران به دو گروه تقسیم شده‌اند. به نظر تو این گروه‌بندی براساس چه خصوصیتی انجام شده است؟

گروه ۱	انسان	گره	گاو
گروه ۲	مار	لاک‌پشت	ماهی

براساس:

- ۱
- ۲

فارسی چهارم

درس خدایا سپاس

دعای زیر، دعای یک کودک مهربان است:
«خدایا، به من و تمام دوستانم سلامتی بده و پدر و مادرم را سالم نگاهدار!»
حالا تو دوست خوبم، دعای یک کودک خودخواه را بنویس.

درس کودکان حق دارند

در خانواده‌ات، فکر می‌کنی چه چیزهایی حق توست؟ آن‌ها را بنویس؟

یک خط خمیده و یک خط شکسته با هم تصادف کردند و تکه‌هایی از آن‌ها پرید. حالا هر کدام از این تکه‌ها، شبیه چه چیزی شده است؟

علوم دوم دبستان

بخش هوا

هوا به هر کدام از موارد زیر چه کمکی می‌کند؟
پرنده:
اتومبیل:
شمع:
لباس خیس:

هدیه‌های آسمان سوم دبستان

درس بهترین تصمیم

نظر خودت را درباره‌ی جمله‌های زیر بنویس.

چه بدی دارد؟	چه خوبی دارد؟
.....

فارسی سوم دبستان

درس نماینده‌ی کلاس

اگر نماینده‌ی کلاس شما، از طریق رأی دانش‌آموزان انتخاب شود، تو برای نماینده شدن، خودت را چگونه معرفی می‌کنی؟

درس فکر روشن

کدام قسمت درس «فکر روشن» تو را کمی ناراحت کرد؟ آن قسمت را آن‌طور که دوست داری، بنویس.

درس ما فقط یک کروی زمین داریم

درباره‌ی آینده‌ی کروی زمین یک بند بنویس طوری که در آن یک خبر خوب و یک خبر بد وجود داشته باشد.

علوم پنجم دبستان

درس جانداران ساده

فکر کن در مطب یک دکتر متخصص پوست نشسته‌ای. ممکن است بر پوست‌های روی دیوار مطب، چه مواردی را برای جلوگیری از ابتلا به بیماری‌های قارچی بینی؟

درس انسان و محیط زیست

یک زنجیره‌ی غذایی بکش که در آن، خود تو مصرف‌کننده‌ی نهایی باشی.

درس تغییرات مواد

اگر جای مولکول آب هنگام بخارشدن بودی، در آن لحظه چه احساسی داشتی؟
شکل مولکولی خودت را هنگام بخارشدن نقاشی کن.

تاریخ پنجم

فکر کن که تو یک روزنامه‌نگار هستی و در بخش تاریخی روزنامه فعالیت می‌کنی، با توجه به آموخته‌هایت از درس تاریخ، روزنامه‌ها را کامل کن.

قیام امام حسین (ع)

یزید به زور می‌خواست،

جغرافی پنجم

اگر کشور ارمنستان اجازه ندهد که مردم دو بخش آذربایجان و نخجوان از راه آن کشور به هم مربوط شوند، تو چه راهی را برای ارتباط این مردم با هم، پیشنهاد می‌کنی؟

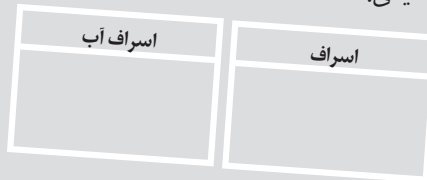
فکر کن تو یک جهان‌گردی. می‌خواهی از کشور پاکستان به ارمنستان سفر کنی و سفرنامه‌ای هم بنویسی. در این سفرنامه‌ی خیالی چه می‌نویسی؟

درس مثلها

داستانی بنویس که نتیجه‌ی آن این ضرب‌المثل باشد:
کوه به کوه نمی‌رسد آدم به آدم می‌رسد.

شاید این قطره‌ی آب

اگر مسئولان اداره‌ی آب و فاضلاب از تو می‌خواستند که دو تابلو دربارهِی «اسراف آب» طراحی کنی، چه می‌کشیدی؟

علوم چهارم

درس سفر به منظومه‌ی شمسی

اگر می‌توانستی به سیاره‌ی مریخ سفر کنی، دوست داشتی آن‌جا چه شغلی داشته باشی؟
چرا این شغل را انتخاب می‌کنی؟

ریاضی چهارم

مسئله‌ای بنویس که حاصل آن ۹۸۶ باشد و در آن از یک راه‌حل جمع و یک راه‌حل تفریق استفاده شود.

فارسی پنجم دبستان

سرگذشت یک توپ را بنویس که در زنگ تفریح در شلوغی حیاط مدرسه رها شده است؟

عید تا عید درس ساری

به مناسبت «دهه‌ی بصیرت و ولایت»، مسابقه‌ی نقاشی با آبرنگ و گواش در دبستان **ابراهیم نوبر** واقع در ناحیه‌ی ۱ ساری برگزار شد.

به گزارش **ربابه حسینی**، مدیر دبستان ابراهیم نوبر، در این مسابقه که با عنوان طرح عید تا عید و در فاصله‌ی اعیاد قربان تا غدیر به اجرا درآمد، برای دانش‌آموزان فرصت‌هایی ایجاد شد تا با فرهنگ ائمه و خاطرات خوش زندگی طیبه‌ی پیامبر و امامان آشنا شوند. در این مسابقه که با همکاری **کبری طیبی**، معاون پرورشی آموزشگاه و آموزگاران پایه‌های چهارم و پنجم برگزار شد، دانش‌آموزان پایه‌ی پنجم دخترانم‌ها **سیده معصومه حسینی**، **سیده سعیده مجربی** و **فاطمه قیومی** و دانش‌آموزان پایه‌ی چهارم، دخترانم‌ها **رقیه‌السادات ساداتی**، **فاطمه مهدی قلیان**، **فاطمه داوری**، **فائزه نامداری** و **آیلار رحمانی** قدردانی به عمل آمد.

هدیه‌های آسمان پنجم دبستان

درس «حق مردم»

دبستان درس «حق مردم» را خوانده‌ای. به نظر تو مفهوم یا نکته‌ی اصلی این داستان چیست؟
آیا تو هم با این نکته موافقی؟ نظر خودت را بنویس.

هدیه‌های آسمان پنجم

دوست توانای من، در مقابل هر یک از جملات ناتمام زیر، از هدایای آسمانی که از آن درس‌ها گرفته‌ای، جمله‌ای بنویس و آن‌ها را کامل کن.

آموختم: ای خدای مهربان بی‌تو
آموختم: در هنگام سختی و گرفتاری
آموختم: به حضرت عیسی و پیروانش
آموختم: برای یک زندگی مناسب باید
آموختم: میراث پیامبر اکرم (ص)
آموختم: اگر کسی خطایی بکند باید

آشنایی با ارزش‌یابی توصیفی

در یک گفت‌وگوی خواندنی

در صفحه‌های چهار تا هفت مجله‌ی رشد مدیریت مدرسه (اسفند ماه ۱۳۸۹) در زمینه‌ی ارزش‌یابی توصیفی، گفت‌وگوی مفصلی با **دکتر محمد حسنی** از پژوهشگران و مؤلفان کتاب‌های آموزشی مربوط به ارزش‌یابی کیفی-توصیفی صورت پذیرفته است. اگر مشتاق کسب اطلاعاتی درباره‌ی ارزش‌یابی توصیفی هستید، مجله‌ی رشد مدیریت مدرسه را از مدیر دبستان محل خدمت خود بگیرید و بخوانید. هم‌چنین در شماره‌ی بعدی مجله‌ی رشد آموزش ابتدایی (فروردین ماه ۱۳۹۰)، گفت‌وگوها و مقالات متعددی را درباره‌ی ارزش‌یابی و ارزش‌یابی توصیفی منتشر خواهیم کرد که از شما می‌خواهیم حتماً آن‌ها را بخوانید.

املاهای خمیری

زهرا نصیر زارع

آموزگار دبستان یار کوثر، منطقه ۱۵ تهران

خلاقیت در کارها رمز شادی و موفقیت است، چون وقتی خلاق باشی، برای گذشتن از سخت‌ترین موانع، راهی مناسب و معقول پیدا می‌کنی؛ راهی این بار تکراری انجام ندهی؛ چون کارهای تکراری انسان را خسته می‌کند.

این بار تصمیم گرفتیم در مورد املا، تغییری در کلاس به وجود آوریم. هر دو هفته یک‌بار، یک جلسه‌ی املا را به املاهای خمیری اختصاص دادیم. بچه‌ها برای تقویت املا باید انگیزه‌های قوی نیز برای خواندن داشته باشند. وقتی توانستند خوب بخوانند، هدف دوم که درست‌نویسی کلمه‌ها و جمله‌هاست، به ثمر می‌رسد. این نوع املا، این انگیزه را در بچه‌ها ایجاد کرد.

ابتدا بچه‌ها را طبق شرایط از پیش طراحی شده، گروه‌بندی کردم. پس از آن، با خمیر شروع به جمله‌سازی کردند. مثلاً با کلمه‌ها جمله می‌ساختند، نتیجه‌ای را که از درس گرفته بودند، با خمیر نشان می‌دادند و یا جمله‌ای را از درسی که در هر هفته برایشان جالب‌تر بود، می‌ساختند. آن‌ها کلمه‌های مهمی را نیز که در ذهنشان مانده بود، می‌نوشتند. در حقیقت، شور و اشتیاقی که بچه‌ها برای انجام این نوع املا داشتند و تلاش، برنامه‌ریزی و صحبت‌های آن‌ها با هم، تا رسیدن به

روز املاهای خمیری، مرا به انجام این کار تشویق کرد.

عکس ۳۳ روزه

محمدباقر نوریان لالایی

آموزگار روستای حاجی کلا، محمودآباد

می‌خواستم عکس همه‌ی بچه‌ها را روی یک درخت بگذارم. بنابراین تصویر یک درخت با شاخه‌های بسیار را روی مقوا کشیدم و عکس همه‌ی بچه‌های کلاس را بدون در نظر گرفتن رتبه و امتیاز، روی شاخه‌ها چسباندم.

بعد از چند روز، زمزمه‌ی ناراحتی دانش‌آموزانی که عکس آن‌ها در قسمت پایین‌تر چسبانده شده بود، به گوشم رسید. با دیدن این واکنش‌ها به فکری تازه رسیدم. عکسی از خودم را که همیشه داخل کیف پولم بود، به سرعت درآوردم و در حضور دانش‌آموزان در زیر درخت و در قسمتی که انباشته از خاک و نزدیک به ریشه بود، چسباندم. با این کار، بچه‌ها به تفسیر جدیدی از کار من پرداخته و هر کدام جملات گوناگونی را بر زبان راندند! سرانجام به بچه‌ها گفتم: «فکر می‌کنید هدف من

از انجام این کار چه بود؟ هر چه زودتر آن را برایم در دفتر انشایتان بنویسید.»

نمونه‌ای از جملاتی که دانش‌آموزان کلاس من نوشتند، به این ترتیب بود:

□ معلم ما خیلی باحال است! او می‌خواست به ما بگوید: «من خاک پای دانش‌آموزان هستم.»

ولی آقا معلم چون ما مخلصیم!

□ معلم... ریشه است. اگر او نبود درخت و شاخه‌ای هم نبود!

□ معلم هم مانند همه‌ی انسان‌ها از خاک است! اصلاً چه جای خوبی!

به این صورت، در کمتر از چند دقیقه، در فاصله‌ی بین زنگ تفریح و ساعت کلاس،

عکس تمام بچه‌ها در پایین‌ترین قسمت درخت و کنار عکس من چسبانده شده بود.

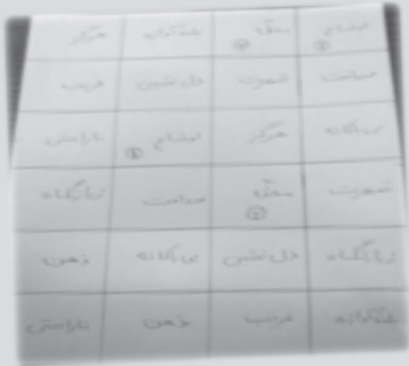
شیوهی حسی املا به

خواندن آسان بابازی

ظاهره شیرخانی

مرکز درمان اختلالات یادگیری ستایش، بابلسر

خواندن یکی از مهارت‌های اساسی است که ما را در دریافت و درک اطلاعات و مفاهیم جدید یاری می‌دهد. با توجه به اهمیت آن، خواندن صحیح کلمات و درک آن‌ها می‌تواند برای یادگیری همه‌ی دروس مفید باشد. لذا برای دست‌یابی راحت‌تر و جذاب‌تر به این امر مهم، بازی معلم ساخته‌ی ساده‌ی را به شما معرفی می‌کنم.

نحوه‌ی اجرا

تعدادی کلمه‌ی همسان را به‌صورت جفتی روی برگه‌ای جدول‌بندی شده می‌نویسیم. برگه را به دانش‌آموز یا دانش‌آموزان (به‌طور انفرادی یا گروهی) می‌دهیم و از آن‌ها می‌خواهیم با خواندن هر کلمه، مشابه دیگری آن را بیابند و به ترتیب شماره‌گذاری کنند. به این صورت، فرد یا گروهی برنده‌ی بازی است که بتواند در زمان کمتر، کلمات مشابه بیشتری را بیابد و شماره‌گذاری کند. هم‌چنین بتواند به‌طور صحیح از روی آن‌ها بخواند. خواهید دید، به همین آسانی دانش‌آموزان با انجام نوعی بازی ساده، خواندن را بهتر یاد می‌گیرند.

اهداف بازی

۱. تقویت خواندن
۲. تقویت املا
۳. تقویت حافظه‌ی دیداری
۴. افزایش دقت و توجه
۵. ایجاد شادی و نشاط.

زهرا شجاعی اصل

آموزگار پایه‌ی اول دبستان خرازی، سبزوار

در این شیوه، آموزگار دانش‌آموزان کلاس را به گروه‌های دو نفری تقسیم می‌کند. هر نفر دفتر و مدادی همراه خود دارد. دانش‌آموزان دوبه‌دو پشت‌سرهم قرار می‌گیرند. شاگرد پشت‌سری، با انگشت خود، کلمات را پشت فرد جلویی می‌نویسد و شاگرد جلویی می‌کوشد از روی حرکت انگشت فرد عقبی، لغت‌ها را شناسایی و سپس بنویسد. آن‌گاه نوبت فرد بعدی می‌شود که مداد و دفتر خود را بردارد و آماده‌ی شناسایی کلماتی باشد که با انگشت بر پشتش حک می‌شود. انتخاب کلمات می‌تواند با توجه به حروف جدید تدریس شده و به انتخاب خود دانش‌آموزان صورت گیرد. هم‌چنین، آموزگار می‌تواند کلمات مورد نظر را آهسته در گوش نفری که در پشت‌سر قرار گرفته است، بگوید.

این بازی، به پرورش قدرت درک، حافظه و دقت دانش‌آموز کمک شایانی می‌کند.

مقصود رزم‌آرای شوق
ناحیه ۱ ارومیه، آذربایجان غربی

ویروس و آنتی‌ویروس‌های تدریس

هر روزی بر رایج‌ترین غفلت‌های آموزشی معلمان

اشاره

آیا تا به حال با ویروس‌های تدریس مواجه شده‌اید؟ آیا حضور این ویروس‌ها را در کلاس حس کرده‌اید؟ آیا این ویروس‌ها فرایند یاددهی و یادگیری تان را تحت تأثیر قرار داده‌اند. تدریس معلم نیز همانند سیستم رایانه، در معرض انواع ویروس‌های خطرناک قرار دارد؛ ویروس‌هایی که به ساختار تدریس وارد می‌شوند، رفته‌رفته روند تدریس را مختل می‌سازند و در نهایت آن را به کلی از کار می‌اندازد. ویروس‌هایی که قادرند تدریس شیرین و جذاب را سرد، خشک و بی‌روح سازند. ویروس‌های تدریس غالباً از باورها و نگرش‌های خود معلم شکل می‌گیرد و در بسیاری از موارد نیز از طریق فضا و محیط پیرامونی (مدرسه، همکاران و...) به پیکره‌ی تدریس معلم منتقل می‌شود و در صورت نبود آنتی‌ویروس‌های قوی، ممکن است به اجزای سخت‌افزاری نیز نفوذ کنند و تمامی اجزای وجودی انسان را تحت سیطره‌ی خود درآورند. در این نوشته‌ی کوتاه، مؤلف که خود از فرهنگیان فعال است، معروف‌ترین ویروس‌های تدریس را معرفی می‌کند. هرچند بهتر است با توجه به مفهوم علمی ویروس، از اصطلاح غفلت آموزشی استفاده کنیم.

□ به‌روز نبودن اطلاعات؛ جدیدترین ویروس

در هزاره‌ی سوم که از آن به‌عنوان عصر انفجار اطلاعاتی و اضطراب اطلاعاتی یاد می‌شود، بحث به‌روز بودن در مباحث تعلیم و تربیتی یکی از اساسی‌ترین و پراهمیت‌ترین عوامل محسوب می‌شود. معلم نیز به‌عنوان یکی از عناصر انسانی مهم در فرایند تعلیم و تربیت، باید از این ویژگی برخوردار باشد. به‌روز نبودن اطلاعات علمی و آموزشی معلم به‌عنوان یک ویروس خطرناک و قابل انتقال، می‌تواند فرایند تدریس را تحت تأثیر قرار دهد.

□ توجه نکردن به هوش‌های چندگانه (MI)^۱

شناسایی و پرورش تمام هوش‌های بشری و کلیه‌ی ترکیبات آن، از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. ما انسان‌ها همگی با یکدیگر تفاوت داریم، به این علت که همگی از ترکیب‌های هوشی متفاوتی برخورداریم. تشخیص انواع هوش موجب می‌شود که با مشکلات زندگی برخورد مناسب‌تری داشته باشیم.

هاوارد گاردنر در سال ۱۹۸۳ در کتابش با عنوان «حالات روحی»، به وجود حداقل هفت هوش اصلی در انسان اشاره کرده است:

هوش زبانی، منطقی-ریاضی، مکانی، حرکتی-جسمانی، موسیقایی، میان‌فردی، درون‌فردی. بعدها یک مورد دیگر تحت عنوان هوش «طبیعت‌گرایی» نیز به آن‌ها اضافه کرده و اخیراً نیز «هوش وجودی» را مورد بحث و بررسی قرار داده است.

□ توجه نکردن به سبک‌های یادگیری فراگیرندگان

واقعیت این است که همه‌ی فراگیرندگان با یک سبک یاد نمی‌گیرند. هریک از آن‌ها سبک یادگیری خاص خود را دارند. برای شناخت سبک یادگیری فراگیرندگان، تقسیم‌بندی ساده‌ای با معرفی سه سبک یادگیری مطرح شده است: شنیداری، دیداری، و حسی-حرکتی.

سبک شنیداری: یادگیرندگان شنیداری، اطلاعاتی را که از طریق شنیدن دریافت کرده‌اند، بهتر به خاطر می‌آورند. این گروه در حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد فراگیرندگان را شامل می‌شوند.

سبک دیداری: یادگیرندگان دیداری آن‌هایی هستند که به الگویی ذهنی نیاز دارند تا بتوانند آن را ببینند. این‌ها در حدود ۶۰ تا ۶۵ درصد یادگیرندگان را شامل می‌شوند.

سبک حسی-حرکتی: یادگیرندگان حسی-حرکتی از طریق حرکت و لمس کردن بهتر یاد می‌گیرند. در حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد فراگیرندگان در این گروه قرار دارند.

البته باید توجه داشت که سبک یادگیری هر فرد می‌تواند ترکیبی از این رویکردها باشد. همچنین، ضعف هر کدام از سبک‌ها می‌تواند یادگیری را با مشکل مواجه سازد.

□ توجه نداشتن به رویکردهای مشارکتی و فعال در تدریس

در عصر و فضایی که نقش معلم از انتقال‌دهنده به تسهیل‌کننده و روشن‌گری تغییر یافته است و فراگیرندگان، جست‌وجوگر، سازنده، خودراهبر، خلاق و تصمیم‌گیرنده هستند، فعالیت‌ها معمولاً به صورت گروهی و مشارکتی انجام می‌گیرند و انتظار جامعه، کسب مهارت‌های اجتماعی و ارتباطی فراگیرندگان در سطح عالی است. اندوختن معلومات و گسترش پاسخ‌های معین و مشخص، توجه به رویکردهای سنتی و غیرفعال، کم‌رنگ بودن نگرش‌ها و مهارت‌ها در تدریس، نوعی ایستایی و غفلت از قافله‌ی شتابان تعلیم و تربیت محسوب می‌شود.

□ آشنا نبودن با رویکردهای نوین ارزش‌یابی

بی‌شک ارزش‌یابی، حلقه‌ی تأثیرگذار و جزء لاینفک فرایند نظام آموزشی و برنامه‌ریزی درسی محسوب می‌شود. نگاه مجدد به ارزش‌یابی، بازنگری و بازتعریف آن و ایجاد شیوه‌های نوین ارزش‌یابی و توجه به رویکرد پویا و سازنده‌ی ارزش‌یابی، ضروری و قطعی به نظر می‌رسد. روش‌های سنتی و ایستای ارزش‌یابی از طرفی فراگیرندگان را به ارائه‌ی پاسخ‌های صحیح از پیش تعیین شده وامی‌دارد و از طرف دیگر باعث ایجاد فاصله بین آموخته‌ها و واقعیت‌های زندگی دانش‌آموز می‌شود، درحالی‌که زندگی روزمره‌ی او نیز ساختار پیچیده و مبهمی دارد.

از دیگر ویروس‌هایی که روند تدریس معلم را مختل می‌سازند، به‌طور خلاصه می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- اسیر قالب‌های ذهنی بودن
- توجه نکردن به راهبردهای یادگیری
- اعتقاد به تنبیه و خشونت
- تأکید بر رقابت به جای رفاقت
- عدم تشویق و انگیزه‌سازی
- ارتقا نیافتن مهارت‌های حرفه‌ای معلمان
- حاکم شدن جو و روح منفی بر کلاس (ایجاد استرس، اضطراب، ترس)

پایان سخن

معروف‌ترین، جدیدترین و قدرتمندترین آنتی‌ویروس برای مقابله و یا حذف این ویروس‌ها، نرم‌افزاری است به نام:

مطالعه، مطالعه و مطالعه

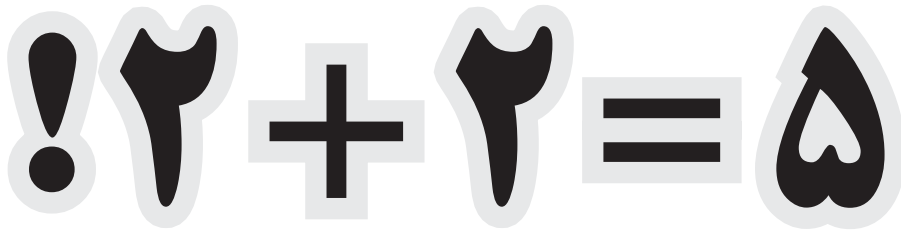
همکاران عزیز! شما چه قدر با این نرم‌افزار قدرتمند آشنا هستید و به تأثیرات شگرف آن در از بین بردن ویروس‌ها اعتقاد دارید؟

بی‌نوشت

1. Multiple intelligence

منابع

۱. طاهره رستگار. ارزش‌یابی در خدمت آموزش. انتشارات منادی تربیت.
۲. منوچهر فضلی‌خانی. روش‌های فعال تدریس. انتشارات تربیت.
۳. هاوارد گاردنر. هوش‌های چندگانه در کلاس درس. ترجمه‌ی مهشید صفری. انتشارات مدرسه.
۴. رشد آموزش راهنمایی. شماره‌ی ۴. دی ۱۳۸۷.

کاربرد هوش‌های چندگانه در تدریس مفاهیم جمع اعداد در ریاضی دوره‌ی ابتدایی

سید علی عبداللهی حسینی

مدرس مرکز تربیت معلم حضرت فاطمه زهرا (س) - قائم‌شهر

علی لطفی

کارشناس ارشد تکنولوژی آموزشی

سرآغاز

شناسایی و پرورش تمام هوش‌های بشری و کلیه‌ی ابعاد و توان‌مندی‌های هوشی دانش‌آموزان، اهمیت بسیاری دارد. براساس نظریه‌ی پروفیسور **هاوارد گاردنر**، ما انسان‌ها همگی از نظر هوش و توانایی کاربرد هوش‌های چندگانه تفاوت داریم، چون از توانایی و پتانسیل ذهنی و هوشی متفاوتی برخورداریم. به اعتقاد گاردنر، تشخیص این امر توسط معلمان موجب می‌شود تا آنان با مشکلات درسی، برخورد خلاق‌تر و مناسب‌تری داشته باشند؛ به‌ویژه اگر بتوانیم روش تدریس خودمان را روی هوشی متمرکز کنیم که دانش‌آموزان بیشتر دوست دارند و انتظار دارند که معلم در آموزش خود از آن هوش بیشتر استفاده کند، مناسب‌تر خواهد بود. گاردنر در نظریه‌ی هوش‌های چندگانه سعی کرده است تا حوزه‌ی توانایی‌های خلاق و استعداد‌های دانش‌آموزان را به آن سوی مرزهای هوش و ذهن معمول بکشاند. نظریه‌ی گاردنر شیوه‌ای را از یادگیری و یاددهی خلاق و اثربخش ایجاد می‌کند که می‌توان به‌وسیله‌ی آن، نه تنها روش‌های تدریس دانش‌آموزان، بلکه شیوه‌ی ارزش‌یابی خود را با قرار دادن آن‌ها در یک طرح درس خلاق و بهره‌بردارای آموزشی از هشت مقوله‌ی هوشی و ذهنی متفاوت، بازنمایی خلاق کرد. با شناخت دقیق هوش‌های چندگانه و استفاده‌ی بجا و صحیح از آن‌ها، معلم می‌تواند به پرورش خلاقیت و یادگیری بیشتر دانش‌آموزان کمک کند.

مفهوم جمع‌های اساسی به‌ویژه **جمع‌های اساسی نوع اول و دوم**، از جمله مفاهیم بنیادی در ریاضیات دوره‌ی ابتدایی است که در آموزش آن باید دقت و ویژه‌ای مبذول داشت؛ چرا که اگر در آموزش جمع‌های اساسی، تنها به تکرار و تمرین یک‌نواخت اکتفا شود، نه تنها موجب خستگی، کسالت و دل‌زدگی دانش‌آموزان خواهد شد، بلکه به درک عمیق و ماندگار ذهنی دست نخواهند یافت. لذا به خاطر اهمیت این موضوع، در مقاله‌ی حاضر چند فعالیت را که هر یک بر مبنای هوشی ویژه طراحی شده است، ارائه می‌کنیم. آموزگاران محترم در هر جلسه می‌توانند ترکیبی از آن‌ها را (یا هر فعالیت را در یک جلسه) اجرا کنند. امید آن که نگاه آموزگاران محترم به الگوهای نوین تدریس و فعالیت‌ها، نگاهی خودباورانه و تحول‌آفرین باشد.

فعالیت ۱: بر مبنای هوش لفظی-زبانی

دانش‌آموزان گرچه این روش را ساده‌ترین روش انجام تکالیف خود می‌دانند، ولی علاقه و شوق چندانی به آن ندارند. خیلی سریع از این روش خسته می‌شوند و در مقابل آن مقاومت می‌کنند. در کلاس‌هایی که معلمان از این هوش زیاد استفاده می‌کنند، بی‌توجهی و یا پراکندگی کلاس زیاد است.

□ برای دانش‌آموزان داستان‌هایی را تعریف کنید که در آن عمل جمع کردن را به کار گیرند. مثلاً داستان دو اردکی که در فصل تابستان

توانایی هوش لفظی-زبانی یعنی توانایی به کارگیری درست لغات در گفت‌وگو، نگارش و یا به‌صورت شفاهی. هوش لفظی-زبانی نسبت به انواع دیگر هوش، در کلاس‌های آموزشی ما بیشتر کاربرد دارد، ولی خلاقیت این هوش در تدریس کم است. زیرا روش سخن‌رانی، از کم‌اثرترین روش‌های تدریس و گسترده‌ترین یا رایج‌ترین روش‌هایی است که از این هوش حاصل شده است.

فعالیت ۲: بر مبنای هوش تجسمی - فضایی

یعنی توانایی و قدرت ذهنی درک درست جهت یابی شخصی، زمانی و مکانی به صورت تجسمی - فضایی. کودکان ابتدایی سریع به سمت تخیل می روند. معلمی که از این هوش و توانایی استفاده نمی کند، خیال پردازی دانش آموزان را مانع یادگیری می داند، درحالی که تجسم کردن و فضا سازی ذهنی، باعث رشد خلاقیت کلامی یا منطقی - ریاضی دانش آموزان می شود.

الف) برای آموزش خاصیت جابه جایی عمل جمع، از تصاویر گوناگونی استفاده کنید.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ب) می توانید به دانش آموزان جدول هایی مانند جدول اعداد مثلاً ۰ تا ۱۵ بدهید و از آن ها بخواهید اعدادی را که جواب جمع آن ها ۱۰ می شود، پیدا کنند و رنگ بزنند.

۰	۱	۲	۳	۴
۵	۶	۷	۸	۹
۱۰	۱۱	۱۲	۵	۱۳
۱۴	۱۵			

فعالیت ۳: هوش برون فردی

هوش میان فردی یعنی توانایی درک و تمایز حالات چهره، صداها، ایماها و اشاره ها، وقتی اعتماد به نفس دانش آموزان رشد کند، نه تنها خلاقیت آن ها بیشتر می شود، بلکه احساسات و اندیشه های خود را راحت تر بیان می کنند. بنابراین، خلاقیت های برون فردی وقتی افزایش می یابد که بتوانید از هوش برون فردی دانش آموزان خوب بهره ببرید.

خوب گوش دادن، خوب بیان کردن ایده ها و اندیشه ها، از همین هوش ناشی می شود. دانش آموزی که بتواند دیدگاه علمی خودش را به صورتی بیان کند که کلاس را تحت تأثیر قرار دهد، از خلاقیت در هوش برون فردی بالایی برخوردار است. بنابراین، دانش آموزان هنگام یادگیری، بحث و گفت و گو را از طریق این هوش یاد می گیرند.

□ از دانش آموزان بخواهید با دوستان یا والدین خود، در مورد کاربرد جمع در هر شغلی، مصاحبه و نتایج را ثبت کنند و به صورت انشا یا روزنامه ی دیواری ارائه دهند.

فعالیت ۴: هوش منطقی - ریاضی

هوش منطقی - ریاضی یعنی استفاده ی درست از اعداد و ارقام و بیان استدلال منطقی و درست. کاربرد خلاق این هوش، مستلزم دقت، هوشیاری و شناسایی الگوها و روابط منطقی گزاره ها و دیگر امور انتزاعی در درس و خارج از درس مربوطه است. هوش منطقی - ریاضی کمک می کند تا بتوانیم به همه چیز سر و سامان بدهیم. شاگردانی که

درحالی که هوا خیلی گرم بود، در برکه ی آب شنا می کردند. چند اردک هم از کنار برکه عبور می کردند تا این که از بین آن ها، سه اردک داخل برکه و برای شنا پریدند. سپس از کودکان پرسید:

در این برکه چند اردک در حال شنا کردن بودند؟ (دانش آموزان می توانند خود نیز داستان هایی از این قبیل بسازند و برای هم کلاسی ها تعریف کنند. سپس پرسش هایی را در مورد جمع کردن از دانش آموزان پرسید). تکنیک قصه گوئی در دانش آموزانی که از هوش لفظی - کلامی بالایی برخوردارند، انگیزه و علاقه ی بالایی ایجاد می کند. با اجرای این فعالیت به صورت نوشتاری، مثلاً از طریق شعر، تدوین نمایش نامه، یا تهیه ی روزنامه ی دیواری، شاگردان کلاس تکالیف خود را انجام می دهند.

هوش منطقی- ریاضی خوبی دارند، توانایی حل مسئله‌ی بیشتری نیز دارند و امکان تفکر واگرایی آن‌ها بیشتر است. هوش منطقی- ریاضی کمک می‌کند تا شاگردان از یادگیری بیشتر لذت ببرند و با استفاده از روش حل مسئله، در برخورد با مشکلات زندگی خلاق‌تر عمل کنند. اگر انسان از هوش منطقی- ریاضی خود به شکل خلاق و نوینی بهره‌برداری کند، در زمان کمتر نتایج بیشتری از یادگیری به‌دست می‌آورد.

به دانش‌آموزان روش‌هایی در مورد جمع اعداد ارائه دهید. مثلاً بگویید: اگر جمع دو عدد $7+7$ می‌شود 14 ، بنابراین جمع دو عدد $7+8$ که یکی بیشتر از حاصل جمع دو عدد قبلی است، می‌شود 15 . دانش‌آموزان می‌توانند این تمرین را در جمع‌های دیگر بررسی کنند.

فعالیت ۵: هوش طبیعت‌گرایی

در این فعالیت، پرسش‌هایی از این قبیل را مطرح کنید: با استفاده از عمل جمع بگویید که در یک خانواده‌ی سه‌نفری، تعداد چشم‌های اعضای خانواده چند تاست؟ تعداد انگشتان دست چپ در اعضای خانواده‌ی شما چند تاست؟ می‌توانید دو دانش‌آموز را به جلوی کلاس بیاورید و از آن‌ها بخواهید که تعداد انگشتان پاهای راست خود را با کمک جمع به دست آورند و... هم‌چنین با کمک تصاویر حیوانات، حشرات و یا گیاهان نیز می‌توانید مفهوم جمع کردن اعداد را آموزش دهید.

فعالیت ۶: هوش بدنی- حرکتی

هوش بدنی- حرکتی یعنی مهارت در به‌کارگیری کل بدن برای یادگیری و بیان افکار و احساسات و مهارت‌های فیزیکی. اگر در آموزش ابتدایی، هوش بدنی- حرکتی به‌صورت خلاق به‌کار گرفته شود، کمترین میزان افت تحصیلی را خواهیم داشت. وقتی بچه‌ها موضوعی را با به‌کارگیری کل بدن خود یاد می‌گیرند، هیچ‌گاه آن را فراموش نمی‌کنند.

بازی بهترین روش تقویت و رشد هوش بدنی- حرکتی است. بنابراین، هرچه آموزش از طریق بازی صورت پذیرد و بتوانیم از بازی‌ها برای رشد این هوش استفاده کنیم، تربیت و آموزش ما موفق‌تر می‌شود.

در این روش، درگیری فعال دانش‌آموزان ابتدایی با مفاهیم عددی ریاضی مطرح است. در واقع در این روش می‌توان عملیات و مفاهیم ریاضی را به‌سادگی به انواع بازی تبدیل کرد؛ بازی‌هایی که آموزشی و خیلی موفقیت‌آمیز هستند. **سالنر** در سال ۱۹۸۱ با پژوهش و تحقیق متوجه شد که فعالیت سبب تسریع در یادگیری می‌شود. یعنی نتایج تحقیقات سالنر نشان داد که یادگیری (اعم از یادگیری مفاهیم ریاضی) همراه با حرکت (بازی‌ها) بهتر صورت می‌گیرد. در این گونه بازی‌ها،

دانش‌آموزان هم فعالیت جسمی دارند و هم فعالیت ذهنی. □ دو گروه دو نفری از دانش‌آموزان را انتخاب و سپس جدول اعداد (۱ تا ۲۰) را روی زمین پهن کنید (یا با گچ روی کف زمین این جدول را رسم کنید). به هر گروه یک عبارت جمع بگویید. اعضای هر گروه باید بلافاصله با شنیدن عبارت جمع، حاصل آن را با مشورت هم، به طور ذهنی محاسبه کنند و بلافاصله روی عدد آن جواب در جدول اعداد، همراه با یک شیرین‌کاری (جفت‌پا یا لی‌لی و...) ببرند. بازی با سوت معلم آغاز می‌شود. هر گروهی که بدون اشتباه روی جواب مورد نظر برسد، برنده‌ی بازی است.

یادآوری: آموزگاران محترم می‌توانند این فعالیت را به‌صورت انفرادی هم به‌اجرا درآورند.

۱	۲	۳	۴	۵
۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰

فعالیت ۷: هوش درون‌فردی

هوش درون‌فردی یعنی توانایی شناخت خود و ساخت تصویر ذهنی مثبت از خود و دیگران و توانایی عملکرد مناسب براساس توانایی ذهنی، ارزش‌ها و قضاوت‌های شخصی. این هوش مستلزم داشتن تصویری روشن از توانایی‌ها و محدودیت‌های فردی است. علاوه بر این، میزان آگاهی از حالات درونی، مقاصد، انگیزه‌ها، خلق و خو و تمایلات، یک نشانه از توانایی در این هوش است. میزان خویشتن‌داری، انضباط فردی، ادراک و عزت‌نفس نیز جنبه‌ی دیگری از هوش درون‌فردی است. هرچه دانش‌آموز و معلم ابتدایی، از تفکر خلاق و توانایی احساس مثبت داشتن در یادگیری استفاده کنند، هوش درون‌فردی خلاق‌تری دارند.

□ به دانش‌آموزان تکلیفی دهید که در آن وضعیت یادگیری خود را ارزش‌یابی کنند. به این ترتیب که مثلاً بنویسند چه جمع‌هایی را راحت‌تر می‌توانند انجام دهند. در جمع کدام یک از اعداد مشکل دارند و در کدام قسمت باید تمرین کنند. از آن‌ها بخواهید نظر خود را در مورد تمرین‌هایی که به آن‌ها کمک می‌کند تا جمع اعداد را بهتر یاد بگیرند، بنویسند. در این صورت، هوش درون‌فردی آن‌ها فعال خواهد شد.

منابع
 ۱. حاجی حسین‌نژاد، غلامرضا و بالغی‌زاده، سوسن ۱۳۸۶. آموزش ریاضی ویژه کودکان عادی و دیرآموز با توجه به رویکرد اسپکتروم (پیش‌دبستانی و دبستانی). جهاد دانشگاهی. واحد تربیت‌معلم، تهران.
 ۲. صحرایی، الهام ۱۳۸۶. بهبود وضعیت آموزش ریاضی و چالش‌های پیش‌روی روش‌های یاددهی و یادگیری ریاضی در دوره‌ی ابتدایی. مقاله‌ی ارائه شده در نهمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران، زاهدان.

3. <http://way-of-new-learning.blogfa.com/post-20.aspx>
 4. <http://www.isf.medu.ir/IranEduthms/theme2/cnntntpage.php?pgid=31&rcid=78>

شیر کوچولو وارد می شود...

تجربه‌ای در توسعه‌ی مهارت خواندن با توجه به نوشتن

شهین صادقی

آموزگار دبستان ستاره‌ی نبوت، آبادان

داستان‌گویی و شخصیت‌پردازی از عناصری هستند که می‌توانند در تقویت مهارت‌های «شنیدن»، «حرف زدن»، «خواندن» و «نوشتن» به کار آیند. خیلی فکر کردم که این دو عنصر را چگونه می‌توانم در کتاب بخوانیم و بنویسیم به کار گیرم؟ کتاب «بنویسیم» را بارها ورق زدم تا به این نتیجه رسیدم که از شخصیت شیر کوچولو، استفاده کنم. ابتدا صورتکی از مقوا به شکل شیر کوچولو تهیه کردم. هنگام درس «بنویسیم»، آن را به چهره می‌زدم و با اجازه گرفتن از بچه‌ها، وارد کلاس می‌شدم. این کار باعث جلب توجه و تمرکز فراگیرندگان می‌شد. سپس با تغییر لحن و آهنگ صدا، خود را معرفی می‌کردم:

سلام، سلام ای دختر، شهر شما آمده‌ام، از راه دور آمده‌ام...

و سپس شروع می‌کردم به بیان قصه‌ای کوتاه به این ترتیب: بله، از جنگل‌های دور دست و پشت کوه‌های بلند آمده‌ام که این‌جا خستگی به در کنم.

و... حالا شما چه می‌کنید؟ بچه‌ها یک صدا می‌گفتند: «می‌نویسیم». آن‌گاه شیر کوچولو می‌گفت: «من تمرین‌ها را می‌خوانم، شما پاسخ دهید.»

تمرین‌ها را چندبار با صدای رسا و مناسب (گاهی با تغییر لحن و آهنگ) می‌خواندم و بچه‌ها شروع به فعالیت می‌کردند. شیر کوچولو به فراگیرندگان سرکشی می‌کرد و تذکراتی لازم را می‌داد، تا وقتی که چند دانش‌آموز که از نظر خواندن مشکل نداشتند، داوطلب اجرای نقش می‌شدند و کم‌کم به تعداد داوطلبان اضافه می‌شد. چون در نظر بود که همه شرکت فعال داشته باشند، بعدها قرار گذاشتیم که به ترتیب اسامی دفتر کلاسی، هر روز یک نفر نقش شیر کوچولو را بازی کند. فراگیرندگانی که خجالتی و یا در خواندن کند بودند، شب قبل تمرین می‌کردند تا در خواندن تمرین‌ها و یا قصه‌سازی و یا بقیه‌ی فعالیت‌های کلاس، دچار مشکل نشوند. به این ترتیب، یک‌بار دیگر خواندن و نوشتن مکمل یک‌دیگر می‌شدند.

مسابقه‌ی توپ و گل

یک بازی در ریاضیات برای آشنایی با مفهوم «مجهول‌یابی در جمع»

شهبین دیواندری

آموزگار دبستان دکتر شریعتی و سرگروه پایه‌ی اول، سبزوار

یکی از مفاهیم اساسی و نسبتاً مشکل در پایه‌ی اول ابتدایی، مجهول‌یابی در جمع است. به همین دلیل، برای یادگیری بهتر و عمیق‌تر دانش‌آموزان، بازی زیر را طراحی کرده‌ام.

تعداد بازیکنان: مشارکت فعال تمام کلاس (به صورت انفرادی)

وسایل: توپ و دروازه

مکان: حیاط مدرسه یا کلاس

هدف: مجهول‌یابی در جمع

عکس: اعظم لاریجانی

روش بازی

برای هر دانش‌آموز یک ورق کوچک کاغذ که اسم او روی آن نوشته شده است، آماده می‌کنیم. البته می‌توان برای هر دانش‌آموز، عددی هم در نظر گرفت تا بعد در کنار آن عدد، آن چه را که نتیجه‌ی فعالیتش است، بنویسد. بچه‌ها را به حیاط مدرسه

می‌بریم و به صف می‌کنیم. فاصله‌ی دروازه‌ی هندبال را از نقطه‌ی پرتاب توپ به تناسب سن

آن‌ها تعیین می‌کنیم، به طوری که برخی از دانش‌آموزان نتوانند همه‌ی توپ‌ها را به دروازه وارد

کنند. هر دانش‌آموز مثلاً پنج بار توپ را از فاصله‌ی معین و پشت‌سر هم، به طرف دروازه

پرتاب می‌کند. تعداد گل‌های هر دانش‌آموز را روی ورقه‌ی مربوط به خودش یادداشت

می‌کنیم. به همین ترتیب، تمام دانش‌آموزان به نوبت در مسابقه شرکت می‌کنند.

چون دانش‌آموزان به بازی و گل‌زدن و ورزش علاقه دارند، این بازی برای آن‌ها

بسیار جذاب خواهد بود.

بعد از پرتاب توپ توسط تمام دانش‌آموزان، در همان زنگ یا زنگ بعد

وارد کلاس می‌شویم. عدد مورد نظر مثلاً پنج را روی تخته می‌نویسیم.

سپس نام هر دانش‌آموز را می‌خوانیم، او به جلوی کلاس می‌آید و با

او درباره‌ی مسابقه و گل‌زدن، پرسش و پاسخ می‌کنیم:

متین جان چند تا گل زدی؟ ۳ تا.

چند تا توپ پرتاب کردی؟ ۵ تا.

اگر چند گل دیگر می‌زدی، ۵ تا گل داشتی؟ ۲ تا.

به این ترتیب، به مجهول $۳+۲=۵$ می‌رسند. از

دانش‌آموزان می‌خواهیم این عدد را در دفتر خود

یادداشت کنند.

مزیت این بازی در متنوع بودن آن است. چون

عدد مجهول هر دانش‌آموز با دانش‌آموز دیگر

متفاوت است و بچه‌ها می‌خواهند بدانند بقیه‌ی

دوستانشان چه کرده‌اند و چند گل دیگر باید می‌زدند.

برای ایجاد تنوع، می‌توان تعداد ضربه‌ها را بیشتر کرد

تا دانش‌آموزان با اعداد بزرگ‌تر هم آشنا شوند.

آیا مجلات رشد مخاطبان خود را می‌شناسند؟

حمیدرضا یوسفی

رئیس گروه تکنولوژی آموزشی خراسان رضوی

تصویرگر: فریباندی

با نگاهی به داستان شازده کوچولو، نوشته‌ی اگزوپری

● اول

خواندنی را برای فراگیرنده فراهم می‌کنند، چرا که مطالب متنوع، کیفیت عالی، صفحه‌آرایی و تصویرگری هنرمندانه و چشم‌نواز و مطابق با هر ذوق و سلیقه‌ای، مخاطبان خاص خود را جذب می‌کند. اگر مجلات رشد با برنامه و طرح‌های عالمانه در اختیار مخاطب قرار گیرد، لذت انتظار، لذت خرید، لذت نگاه‌داری و... را در اختیار مخاطب خواهد گذاشت و مخاطب را اهلی خواهند کرد.

بر این باوریم که هدف آموزش و پرورش، باید تربیت دانش‌آموختگانی اهل مطالعه و کتاب باشد. فراگیرندگان ما کتاب‌خوان نخواهند شد، مگر این‌که یاد بگیرند لذت ببرند، لذت از کتاب، لذت از خواندن کتاب و هرچه در ارتباط با کتاب است. فرزندان ما باید لذت ببرند از خرید کتاب، نگاه‌داری کتاب، رفتن به کتاب‌خانه و...

● دوم

در بخشی از شاهکار اگزوپری در کتاب «شازده کوچولو» می‌خوانیم:
شازده کوچولو به روباه می‌گوید: «بیا با هم دوست شویم.» روباه می‌گوید، من برای دوستی با تو، باید توسط تو اهلی شوم. شازده کوچولو می‌پرسد اهلی شدن یعنی چه؟ روباه فرایند اهلی شدن را توضیح می‌دهد. در این بین شازده کوچولو می‌فهمد که اهلی شدن یعنی دوست داشتن و به دوست عادت کردن. بنابراین می‌گوید: «فکر می‌کنم گلی در سیاره‌ی من هست که مرا اهلی کرده است.» و روباه می‌گوید که بعید نیست. در یکی از مراحل اهلی شدن روباه، روباه به شازده کوچولو اعتراض می‌کند که چرا حالا آمده‌ای؟ تو باید سرفرار و سر ساعت بیایی. اگر قرار باشد هر وقت و بی‌وقت سروکله‌ات پیدا شود، پس من چه‌طور باید منتظر تو باشم؟

● چهارم

مدتی بعد، زمان خداحافظی فرا رسید. روباه گریه کرد. شازده کوچولو گفت: «تو خودت مقصر هستی. خودت خواستی اهلی شوی.» روباه گفت: «همین‌طور است و گریه کرد.»
اگر مخاطب مجلات رشد که خانواده‌ی آموزش و پرورش و در نهایت تمامی جامعه‌ی این مرز و بوم را دربرمی‌گیرد اهلی شوند، در نبود کتاب در منزل و دسترسی نداشتن به منابع خواندنی و مطالعاتی، دل‌گیر می‌شوند.
«اهلی کنیم برای لذت‌بردن، لذت ببریم برای دغدغه داشتن.»

چالش:

مجلات رشد تا چه اندازه توانسته‌اند مخاطبان خود را بشناسند و به قول اگزوپری، آن‌ها را اهلی کنند؟
حمیدرضا یوسفی - یکی از اهلی‌شدگان مجلات رشد، از مشاهد

● سوم

به نظر می‌رسد مجلات رشد بستر مناسبی برای اهلی کردن مخاطب خود است؛ اگر عالمانه توزیع شود و با برنامه‌ریزی در اختیار مخاطب قرار گیرد. این مجلات لذت خواندن و لذت درگیری با مطالب